

Stand, at det i det Mindste foreløbig selv kunde værne om sin Neutralitet mod et pludseligt Angreb og saaledes vinde Tid for de andre Garantmagter, i hvis Interesse det laa, til at komme det til Hjælp. Men den samme Interesse vil formentlig være til Stede, om en foregaaende Garanti end ikke er givet, og en Neutralisation vil altsaa neppe kunne antages at yde Landet andre Fordele end dem, det ogsaa uden en saadan Akt kan vente, medens den utvivlsomt vilde paalægge det mange internationale Hensyn og Forpligtelser, som ellers slet ikke, eller i alt Fald ikke i samme Omfang, vilde være til Stede".

Det er mit Svar. Jeg tør vel ikke vente, at den ærede Interpellant vil være fuldkommen tilfreds med dette Svar; men jeg tør dog tro, at naar han har spurgt om, hvad der er foretaget i den sidste Tid fra Regjeringens Side, og hvorledes Regjeringen i sin Helhed stiller sig til dette Spørgsmaal, at Svaret vil ligge heri. Jeg skal isørigt ikke komme ind paa hans lange Foredrag, som jeg ellers med største Opmærksomhed har fulgt. Jeg maa i det Hele sige, at jeg ser mig ganske ude af Stand til at deltage i en Diskussion, for saa vidt en saadan maatte udvikle sig i Anledning af denne Interpellation.

Forespørgeren (Bajer): Jeg maa naturligvis takke den høitærede Minister, fordi han dog har svaret Noget; jeg maa oprigtig tilstaa, at jeg ikke ventede Meget af den høitærede Minister. Jeg beklager, at vor Udenrigspolitik er seilet ind i et saa taust Tidsrum, at vi i Mødsætning til andre Stater leve i en næsten fuldstændig Uvidenhed om, hvilke Opgaver særlig Udenrigsministeriet virker for. Andre Steder se vi den ene Blaabog eller Gulbog eller Graabog blive fremlagt efter den anden, indeholdende Aktstykker, der ofte gaa til den nærmeste Nutid; men gennemgaa vi Fortegnelsen paa Rigsdagens Bogsamling, se vi, at slige danske Aktstykker høre omtrent op, da den ærede Udenrigsminister indtraadte i Ministeriet. Det havde været mit Ønske og mit Haab, i alt Fald paa et tidligere Standpunkt, at den ærede Minister havde havt dog adskillige Dokumenter, som kunde fremlægges trykte, saaledes at man vidste: det maa man sige,

og hvad der ligger udenfor det, selv om man veed det, maa man ikke sige. — Søvrigt skal jeg ganske vist udtale min Beklagelse af at de enkelte Ytringer, der ere fremkomne blandt Diplomater, nærmest om Uvisheden af at neutralisere Danmark, ingen som helst Tilslutning have fundet hos de store Magter — jeg forstod den ærede Minister saaledes — men det er ikke for mig nogen Grund til at opgive at virke for Sagen. Tværtimod! Jeg tror, at Interesserne vore, og at Dag for Dag vil det blive lettere og lettere at faae de store Magter til at indse, at det er i Europas egen velforstaaede Interesse, at Rystmagterne ved Østersøens Bort neutraliseres. Jeg kan heller ikke dele den ærede Ministers Ansæelse, at det skulde være tvivlsomt, om Fordelene ved en Neutralisering opveiede Byrderne, og at vi dog skulde overveie nøie, om vi under alle Omstændigheder skulde opgive vor Handlefrihed — saaledes omtrent tror jeg, at Udtrykkene vare — thi hvad vil vor Handlefrihed betyde — hvad vil det sige? Hvad vil en lille Stats „Handlefrihed" sige? Ja, det er sørgeligt, men det er desværre sandt, at en lille Stat, der ligger saaledes mellem store Magter som Danmark, har næsten ingen Handlefrihed. Men naar det kun er vor Villie at være neutral, ikke at blande os ind i de Stores Stridigheder, er denne Handlefrihed større, naar vi ere neutraliserede, end naar vi kun ere neutrale, og det ligger ligefrem i den dagligdags Erfaring, at man meget lettere kan, hvad man ikke alene vil, men hvad man ogsaa skal. Ere vi neutraliserede, saa skulle vi holde os udenfor de Andres Krige, hvis vi derimod kun ere neutrale, ville vi ikke have den samme moralske Støtte og meget let kunne blive drevne ind i en Krig. — Det er ganske sandt, og det har jeg heller ikke negtet, at Belgien og ligeledes Schweiz have maattet ofre ikke Ubetydeligt paa deres Forsvarsvæsen. Jeg hører jo heller ikke til dem, der mene, at Neutralisering skulde føre til Afvæbning eller tilnærmelsesvis til noget Saadant, men der er den væsentlige Forskel paa en neutral og en neutraliseret Stats Forsvar, at hvad der ofres paa Forsvarsvæsenet naar vi ere neutraliserede, vil med Sikkerhed kun kunne gaa i Retning af